

en praktisk Gjerning, savne Noget ved, at de ikke have gennemgaaet den i disse, Drengaar, og det Samme gjælder, skjøndt under en anden Skikkelse, med Hensyn til Embedsklassen. Jeg anseer det saaledes for uheldigt og som Noget, der ikke virker gavnligt paa Embedsmandens hele Dannelse, naar man stiller de theoretiske Forbringinger saa høit, at der for at fyldestgjøre dem medgaaer en altfor lang Tid, og jeg kan altsaa ogsaa i den Henseende tiltræde den cerede sidste Talers Ytringer; men derimod kan jeg ikke nægte, at jeg med Hensyn til selve Examenkommissionerne maa fremdrage nogle enkelte andre Sider end dem, han har berørt, og som maaske dog ogsaa kunne komme i Betragtning. Der er i Grunden Ingen, der vil være i Stand til at examinere saa godt som Den, der stadig leder Underviisningen i selve Faget og docerer det, naar han dermed forbinde Frihed og Uafhængighed i Opfattelsen, hvorimod der hos Mænd i andre Livsstillinger vil trække sig en Taage hen for en Mængde Enkeltheder, som saaledes træde i Baggrunden og efterhaanden svinde bort; der bliver kun tilbage et ubestemt Billede, naar det ikke opskrives. Saaledes gaaer det meer eller mindre næsten Alle, hvorvel der gives enkelte Folk, som have en saa udmærket Hukommelse, at de kunne fastholde Billedet skarpt; men hos de Fleste trækker der sig for det ene tætte Slør efter det andet, og kun de store ubestemte Omrids blive tilbage. Skal nu en saadan Mand til at examinere, saa kommer han let til enten at holde sig til det Ubestemte og Almindelige, og da vil Examinationen kunne komme til at mangle den Skarphed og Klarhed, som maatte ønskes, eller naar han sætter sig hen for at forberede sig paa noget Bestemt, ville Enkelthederne, som han saaledes opskrives, spille en for stor Rolle under Examinationen. Naar man derfor tænker sig Examenkommissioner indrettede, og naar man vil hde Bederlag til Den, der paatager sig et saadant Hverv, saa maa man ikke tænke sig kun et Bederlag for den Dags Gjerning, som det bliver ham overdraget at udføre, men man maa tillige hde et Bederlag for, at Vedkommende skal følge Studiet og holde det Hele fast i klare og bestemte Træk. Han maa altsaa ikke alene forberede sig for de enkelte Dage, naar han

skal hen at examinere, men gennem Examinationens hele Liv maa der drage sig den Forpligtelse at være saa fuldstændig inde i Videnskaben, og at fastholde den i et saa klart og bestemt Billede, at han vil være istand til at fyldestgjøre de Forbringinger, hans Hverv stiller til ham. Jeg troer derfor heller ikke, at den Sum, som her er foreslaaet til Indretningen af Examenkommissioner, paa nogen Maade vil være tilstrækkelig til derfor at oprette 4 Kommissioner; jeg kan neppe tænke mig, at den vil være tilstrækkelig til derfor at indrette to, og deri ligger for mig ikke saa liden Betænkelighed ved paa dette Trin af Sagen at anvende Summen, idet der let senere kunde opstaa Tvivl om, i hvor stort Omfang den bevilgede Sum burde have været benyttet. Jeg betragter derfor Bevillingen, som den her foreligger, væsentligt som en Opfordring til paa det Allvorligste at tage Sagen under Overveelse, men jeg troer, at jeg vilde have ikke liden Betænkelighed ved at foretage noget endeligt Skridt i denne Sag, før den foreligger fuldstændigere, og før jeg tillige kan indbringe for Rigsbagen visse bestemte Poster, hvorved Honorarernes Størrelse fastsættes, og den hele Ordning træder klart og tydeligt frem; det kan være, at Sagen til den Tid vil stille sig noget heldigere for mig end nu, men jeg tør, som sagt, ikke i dette Dieblis udtale nogen bestemt Formening derom. At man efter at have bevilget Summen igjen skulde stryge den, kan jeg ikke troe; man maae have saa megen Tillid til den lovgivende Magt, at man stoler paa, at en saadan Vilkaarlighed aldrig vil indsnige sig, at man ved at nægte en Bevilling ophæver en bestaaende Indretning, naar Ministeriet fastholder den; det kan maaske være tænkeligt i theoretisk Henseende og seel fra et doktrinairt Standpunkt, men det bør ikke lægges til Grund for den bevilgende Myndigheds Gjerning.

Mod de forskjellige Endringsforslag, der af Udvalget ere stillede til dette Ufsnit, har jeg intet Væsentligt at erindre. Jeg skal jo ikke nægte, at jeg vilde finde det ret hensigtsmæssigt, at Universitetet og Sorø Akademi i alt Fald skiftedes til at understøtte den polytekniske Skole, saa at den ene tog den under den ene, den anden under den anden Arm;